

сокий рівень розвитку концентрації, обсягу, розподілу й переключення уваги; здатність грамотно висловлювати свої думки; математичні здібності; розвинута уява. А особистісними якостями та схильностями, які допомагають програмістові в професійній діяльності, є уважність, акуратність, терплячість, наполегливість, цілеспрямованість, відповідальність, схильність до інтелектуальних видів діяльності, вміння самостійно приймати рішення.

Отже, проаналізувавши професійні вимоги до особистості програміста та коротко розглянувши основні риси їхньої професійної діяльності, робимо висновок, що психологія програмування є важливою та актуальною галуззю, яка ставить багато теоретичних і практичних питань (особливості умов діяльності та їх вплив на програміста, аналіз його психічних пізнавальних процесів та їх вплив на працездатність), які ми вважаємо за потрібне розглядати в подальших дослідженнях.

Онопрієнко Л.
КНУТД

АКТИВІЗАЦІЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ПРОФОСВІТІ

Проблема активізації пізнавальної діяльності в системі професійної освіти нині є однією з найбільш актуальних. Її розв'язання передбачає перехід до більш високого рівня активності та самостійності учнів і студентів у процесі опанування професією, який стимулюється розвитком пізнавального інтересу та відбувається завдяки вдосконаленню методів і прийомів навчання. Для цього слід переорієнтувати навчально-виховний процес на формування бажання навчатися, вироблення вміння самостійно опановувати знання.

Щоб виявити, наскільки молодь займається самоосвітою, які в неї інтереси, чи сформовані мотиви навчання, ми провели анкетування серед учнів Київського вищого професійного училища технологій та дизайну одягу і студентів Київського національного університету технологій та дизайну, де навчаються представники різних регіонів України. Унаслідок опрацювання анкетних даних встановлено, що учні приділяють навчанню

близько 8–9 годин на добу, а студенти – близько 7 годин. На хобі студенти відводять більше часу. Цей факт можна пояснити тим, що вони більш далекоглядні у виборі свого майбутнього, завчасно визначають для себе пріоритети. Понад 75 % учнів прийшли до навчального закладу здобути освіту й лише 4,2 %, щоб дізнатися щось нове; 50 % опитаних студентів хочуть здобути освіту, а 40 % – одержати знання, пізнати нове.

Засоби та прийоми активізації пізнавальної діяльності учнів і студентів допомагають виробити в них прийоми навчальної праці, сприяють розумовому розвитку, ефективному використанню часу, підвищенню якості знань. Понад 45,8 % учнів беруть участь у ділових іграх, 37,5 % можуть узяти участь, якщо запропонована гра їх зацікавить. 60 % студентів прагнуть до ділових ігор. Це явище можна пояснити меншою активністю навчального процесу у вищій школі (у студентському розкладі переважають лекції). На думку опитаних, активізувати пізнавальну діяльність можна за допомогою читання різної літератури (учні – 45,8 %, студенти – 55 %), відвідування гуртків (студенти – 10 %, учні – 8,3 %) та екскурсій (учні – 46 %, студенти – 60 %), захоплення новими цікавими хобі (студенти – 80 %, учні – 87,5 %). Виходячи з анкетних даних, констатуємо, що художня література користується популярністю серед учнів (27 %), їй поступається науково-публіцистична література (6,3 %) і довідкова (4,2 %). Вражає відсоток учнів і студентів, які не читають, – 16,7 % і 15 %. Серед рис, які допомагають у навчанні, на думку опитаних, – цікавість, наполегливість, терплячість, дисциплінованість, працелюбність, посидючість, уміння доводити розпочате до кінця, сумлінність.

Отже, основними чинниками, які сприяють творчому ставленню учнів і студентів до дидактичного процесу та його результатів, є професійний інтерес, нестандартний характер навчально-пізнавальної діяльності, змагальність, ігровий характер занять, емоційність, проблемність. Активізація пізнавальної діяльності під час навчального процесу може відбуватися такими методами, як ділові ігри, інсценування, кейс-метод, модерація, інтерактивний, метод круглого столу, самостійна робота. На нашу думку, на практиці педагоги у ВНЗ та ПТНЗ мають обов'язково спиратися в повсякденній роботі саме на зазначені методи, а специфіка

використання методів активізації пізнавальної діяльності у професійних навчальних закладах за сучасних умов потребує подальших теоретичних досліджень.

Петрович Е.
УО «МГУ им. А. А.Кулешова»

ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ УЧРЕЖДЕНИЯ ДОШКОЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ И СЕМЬИ В ФОРМИРОВАНИИ ОСНОВ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ У ДЕТЕЙ СТАРШЕГО ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА

Экологическое образование – новое направление в дошкольной педагогике, целью которого является формирование начал экологической культуры как базисных компонентов личности. Формирование основ экологической культуры личности необходимо начинать с дошкольного возраста, так как в этот период закладываются основы фундаментальных понятий и представлений, в том числе и экологические.

В настоящее время формирование основ экологической культуры у дошкольников следует обсуждать в трёх взаимосвязанных направлениях: 1) повышение качества профессиональной подготовки педагогов учреждений дошкольного образования в области формирования основ экологической культуры у дошкольников; 2) формирование основ экологической культуры дошкольников; 3) просвещение родителей в вопросах формирования основ экологической культуры у дошкольников.

Различные аспекты экологического образования дошкольников исследовались рядом ученых. Вопросы профессиональной подготовки будущих педагогов дошкольных учреждений к экологическому образованию дошкольников изучались Николаевой С. Н., Прокофьевой О. О., Ярмолинской М. М. и др. Проблема формирования основ экологической культуры у детей дошкольного возраста освещена в работах Николаевой С. Н., Рыжовой Н. А., Кондратьевой Н. Н., Виноградовой Н. Ф., Ашикова В. И. Однако, как показал анализ научных работ, вопросы взаимодействия учреждения дошкольного образования (УДО) и семьи в фор-